

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล

กรอบงาน

ปฏิบัติงานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงประเมิน ติดตามและตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ งาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษา และการติดตาม ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา
- ๒) งานประสานงานการประเมินคุณภาพภายนอกและภายใน
- ๓) การวิจัย ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา
- ๔) งานศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและการวิเคราะห์ วิจัยทางการศึกษา
- ๕) งานพัฒนากระบวนการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ๖) การกำกับติดตามการรายงานข้อมูลการอ่าน เขียนในระบบ e-mes
- ๗) งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทย
- ๘) โครงการส่งเสริมรักการอ่านตามรอยพระอริยวัตร กรมสมเด็จพระเทพฯ
- ๑๑) โครงการรักษารักษาภาษาไทย เนื่องในสัปดาห์วันภาษาไทยแห่งชาติ ๒๙ กรกฎาคม
- ๙) โครงการห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดมีชีวิต
- ๑๐) โครงการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
- ๑๑) งานประกันคุณภาพการศึกษา ๑๑) งานนิเทศติดตามกิจกรรมนักเรียน
- ๑๒) งานนิเทศ ติดตาม กลุ่มโรงเรียนบูรพาภิรามราชณ์
- ๑๓) รายงานผลการดำเนินงานที่ได้รับผิดชอบประจำปี
- ๑๔) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

นางเครือวัลย์ ชณโสสม

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ของนางเครือวัลย์ ชินโสสม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา และงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มโรงเรียนบูรพานารายณ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

การปฏิบัติงานตามที่รับมอบหมาย ผู้เขียนได้เสนอกระบวนการทำงานที่รับผิดชอบในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ อาทิเสนอกระบวนการขั้นตอนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเอกสารและการโต้ตอบเอกสาร กระบวนการขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการทำงานต่อผู้ที่รับผิดชอบงานลักษณะคล้ายคลึงกัน ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เครือวัลย์ ชินโสสม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คู่มือการปฏิบัติงาน	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ	๑
แนวคิด	๑
วัตถุประสงค์	๑
คำจำกัดความ	๑
ความหมายการนิเทศการศึกษา	๒
ขอบเขตของการนิเทศ	๓
บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๓
ภารกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
หน้าที่ความรับผิดชอบ	๖
ขั้นตอนการปฏิบัติ	๖
เอกสารอ้างอิง	๗
แบบฟอร์มที่ใช้	๗
เอกสารบันทึก	๗
ภาระงานตามคำสั่ง	๘
	๙
ภาคผนวก	
กระบวนการในขั้นตอนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	๑๐
กระบวนการในขั้นตอนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	๑๑
กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเอกสารและการโต้ตอบเอกสาร	๑๒
กระบวนการขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา	๑๓
เอกสารอ้างอิง	๑๔

คู่มือการปฏิบัติงาน

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ ข้าพเจ้านางเครือวัลย์ ชินโสสม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ได้นำเสนอเพื่อสะท้อนแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย งานประกันคุณภาพการศึกษา และงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มโรงเรียนบูรพานารายณ์ อำเภอภูผินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ

๑. แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาตามภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาอันเป็นภาระงานที่ศึกษานิเทศก์ได้รับผิดชอบตามกรอบงานที่มอบหมาย

๒. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

๓. วัตถุประสงค์ (Objectives)

๓.๑ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของบุคลากรกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๒ เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๓ เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในบทบาทหน้าที่ และภารกิจของศึกษานิเทศก์

๔. คำจำกัดความ (Definition)

การนิเทศการศึกษา (Educational Supervisions) ปัจจุบันงานในด้านการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าไปมากมีการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ เพิ่มขึ้น แนวความคิดและแนวทางการเรียนการสอนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายของการศึกษา แต่ยังคงพบว่า ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องบางคน ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถแก้ไขได้โดยอาศัยผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีหน้าที่นิเทศการศึกษาให้ครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาการ สามารถพึ่งตนเองได้และนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น เรื่องการนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ศึกษานิเทศก์ควรจะได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และวิธีการ

ของการนิเทศการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการศึกษาดีขึ้น จึงขอนำเอาความรู้เบื้องต้นของการนิเทศการศึกษามากล่าวถึงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายการนิเทศการศึกษา

การนิเทศ (Supervision) แปลว่า การให้ความช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุง ดังนั้นการนิเทศการศึกษาก็น่าจะหมายถึงการให้ความช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า การนิเทศการศึกษาไว้แตกต่างกันดังนี้

สเปียร์ส (Spears) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้

กูต (Good) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้นช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งทีบุคคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนเป็นสำคัญ

มาร์คส์ และสตูปส์ (Marks and Stoops) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า คุณค่าของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลสะท้อนไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการสร้างสรรค์ ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สันต์ ธรรมบำรุง ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือการแนะนำการชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

การนิเทศการศึกษาจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษารวมทั้งให้ดียิ่งขึ้นในการปรับปรุงการจัดการศึกษารวมทั้งจะสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์

ผู้ทำงานร่วมกับครู ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ศึกษานิเทศก์นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาโดยให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้นเมื่อได้เรียนรู้และมีความเจริญงอกงามแล้วย่อมจะได้รู้จักปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการนิเทศการศึกษามีใช้เน้นการปรับปรุงตัวครู โดยเห็นว่าครูยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ในการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียน หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและผู้เรียนในขณะที่เรียน ตลอดจนปัญหาในด้านต่าง ๆ ในส่วนตัวครูและผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในขอบเขตการนิเทศการศึกษาทั้งสิ้น (อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล, ๒๕๕๓ : ๑๓)

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

การติดตามการจัดการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจะหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง การตีค่าผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการนิเทศ

การนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบบริหาร และจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ความเข้าใจหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

๑. งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑.๑ งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผล การศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

๑.๒ การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือ และสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

๑.๓ การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศ และการพัฒนางานวิชาการ

๑.๕ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. งานตามขอบข่ายภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียน ทั้งระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัด การประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครู และผู้เรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงาน โดยแสดงให้เห็นว่า มีการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับ และมีการพัฒนาตน และพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิค ขั้นสูงในการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา จนเป็นแบบอย่างแก่วิชาชีพ ส่งผลให้ครูและบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีความวิญญูคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ภารกิจ สารความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๑. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการ และกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา ในเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะ การใช้กลยุทธ์ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุม และการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การนิเทศภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การสอน และการบริหารการจัดการศึกษา ประสาน สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานด้านการศึกษา กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิคการนิเทศได้อย่างหลากหลาย และด้านความเป็นกัลยาณมิตร

๒. นโยบายและวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติ และระดับต่าง ๆ การวิเคราะห์ และกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมิน นโยบายการศึกษา โดยสามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล เพื่อจัดทำ นโยบายแผน และการติดตามประเมินผล ด้านการศึกษาให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสร้างหลักสูตร สถานศึกษา หลักการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา การวัดและการประเมินผล การ

จัดการศึกษาพิเศษ โดยสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาธิต แนะนำครู ให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน ประเมินหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

๔. การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพ การศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดทำมาตรฐาน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และการวางระบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และพร้อมรับการประเมินภายนอก

๕. การบริหารจัดการการศึกษา ได้แก่ หลักและระบบขอบข่ายการจัดการศึกษา หลักการบริหารจัดการการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษา กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยสามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการนิเทศ การบริหารจัดการสถานศึกษา ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

๖. การวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ โดยสามารถให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

๗. กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้การเขียนรายงาน บทความ ผลงาน ผลการศึกษา ค้นคว้า ฯลฯ การ วิเคราะห์วิจารณ์ผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์ โดยสามารถเขียนเอกสารทางวิชาการ ประเภทต่าง ๆ แนะนำ และให้คำปรึกษาการเขียนเอกสารทางวิชาการแก่คุณครูและบุคลากรทางการศึกษา นำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีด้วย วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้

๘. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดียแบบปฏิสัมพันธ์ สำนักงานอัตโนมัติ โดยสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตน และการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา แนะนำ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

๙. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ จรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีหลักธรรมในการนิเทศ และประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ปฏิบัติมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ และสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียนอย่างเป็นระบบ เข้าใจในภาพรวมของงานที่จะต้องปฏิบัติ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ขอบเขตหรือ

ข้อจำกัดของคู่มือ เนื่องจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ในปัจจุบัน มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่หลากหลาย ล้วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มงาน และบุคลากรต่าง ๆ ในทุกด้าน ซึ่งคู่มือการปฏิบัติงานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ฉบับนี้ จะเน้นเฉพาะในส่วนที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ ให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ขององค์กรเท่านั้น

หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. จัดทำแผนการนิเทศการศึกษากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๓. จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๔. รายงานผลการนิเทศกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

๑. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่ และศึกษาแนวทางการพัฒนาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการนิเทศการศึกษา แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

๒. ประชุมวางแผนจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, แผนการนิเทศการศึกษา แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาตามนโยบาย

๓. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, แผนการนิเทศการศึกษา, แผนปฏิบัติการฯ ประจำปี กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

๔. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ โรงเรียนในสังกัด

๕. รวบรวมเอกสาร สรุปและรายงานผลนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามนโยบาย

เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

๑. แผนปฏิบัติการงบประมาณประจำปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

๒. คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๓. คู่มือแนวทางการนิเทศ

แบบฟอร์มที่ใช้ (Form)

๑. เครื่องมือนิเทศ

๒. คู่มือการปฏิบัติงาน

๓. แผนการนิเทศการศึกษา
๔. แผนปฏิบัติการนิเทศ
๕. รายงานผลการนิเทศ

เอกสารบันทึก (Record)

๑. แบบบันทึกการนิเทศ
๒. แบบนิเทศ

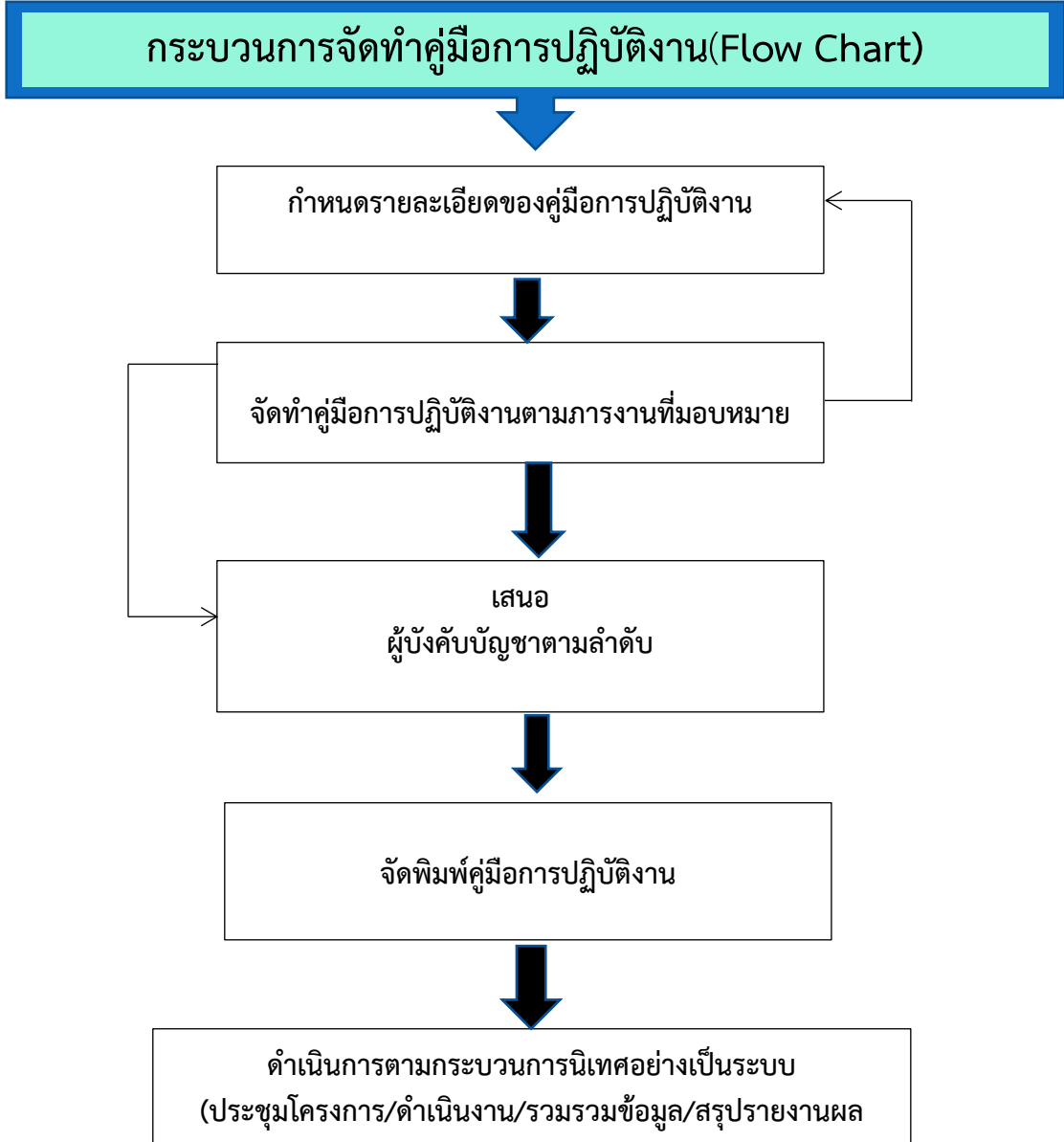
ภาระงานตามคำสั่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

นางเครือวัลย์ ชินโสม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๑๗ ปฏิบัติหน้าที่ งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ การศึกษารวมทั้งประเมิน ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบงาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษา และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา
- ๒) งานประสานงานการประเมินคุณภาพภายนอกและภายใน
- ๓) การวิจัย ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา
- ๔) งานศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและการวิเคราะห์ วิจัยทางการศึกษา
- ๕) งานพัฒนากระบวนการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ๖) งานส่งเสริมและพัฒนาการกระบวนการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย
- ๗) การกำกับติดตามการรายงานข้อมูลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การอ่าน เขียน ในระบบ e-mes
- ๘) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น
- ๙) งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มสาระภาษาไทย
- ๑๐) โครงการส่งเสริมรักการอ่าน ตามรอยพระจริยวัตร กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๑๑) โครงการรักษ์ภาษาไทย เนื่องในสัปดาห์วันภาษาไทยแห่งชาติ
- ๑๒) โครงการห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดมีชีวิต
- ๑๓) โครงการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
- ๑๔) งานประกันคุณภาพการศึกษา
- ๑๕) โครงการศิลปหัตถกรรมนักเรียน
- ๑๖) งานนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบูรพานารายณ์
- ๑๗) สรุปรายงานผลการดำเนินงานที่รับผิดชอบประจำปี
- ๑๘) งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

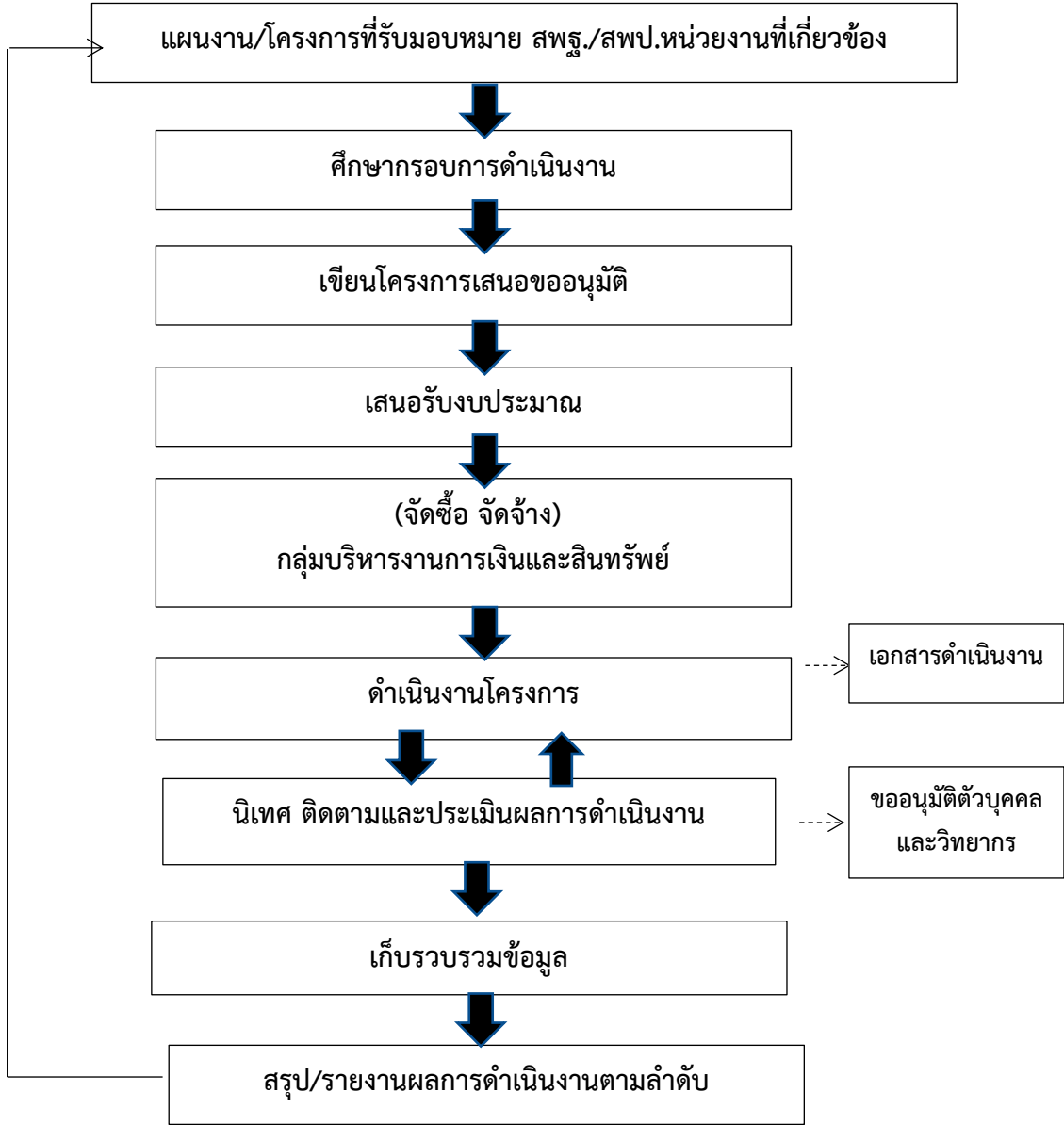
ภาคผนวก

กระบวนการทำงานเชิงระบบ

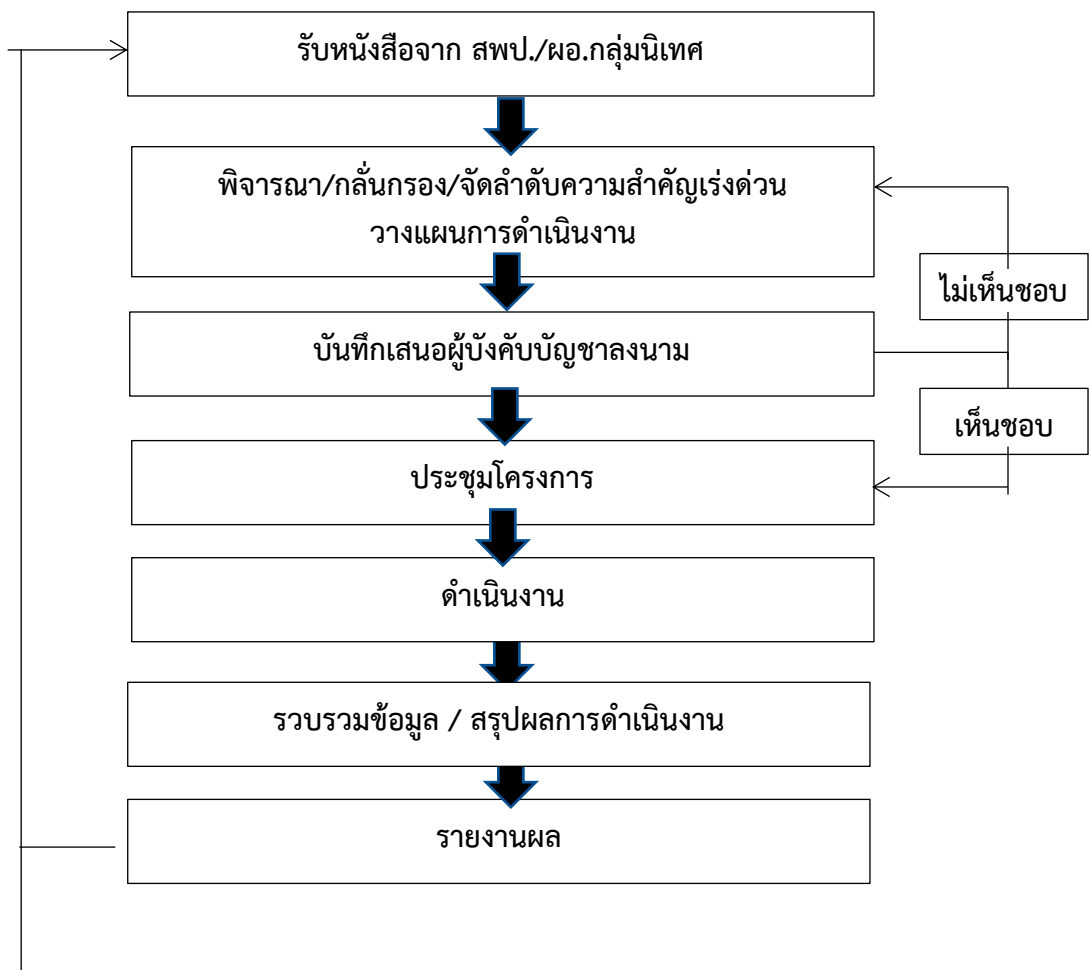
กระบวนการในขั้นตอนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ (Flow Chart) ของศึกษานิเทศก์

(การกำหนดแผนงาน/โครงการ การบริหารโครงการ การนิเทศ ติดตามและการประเมินโครงการ)

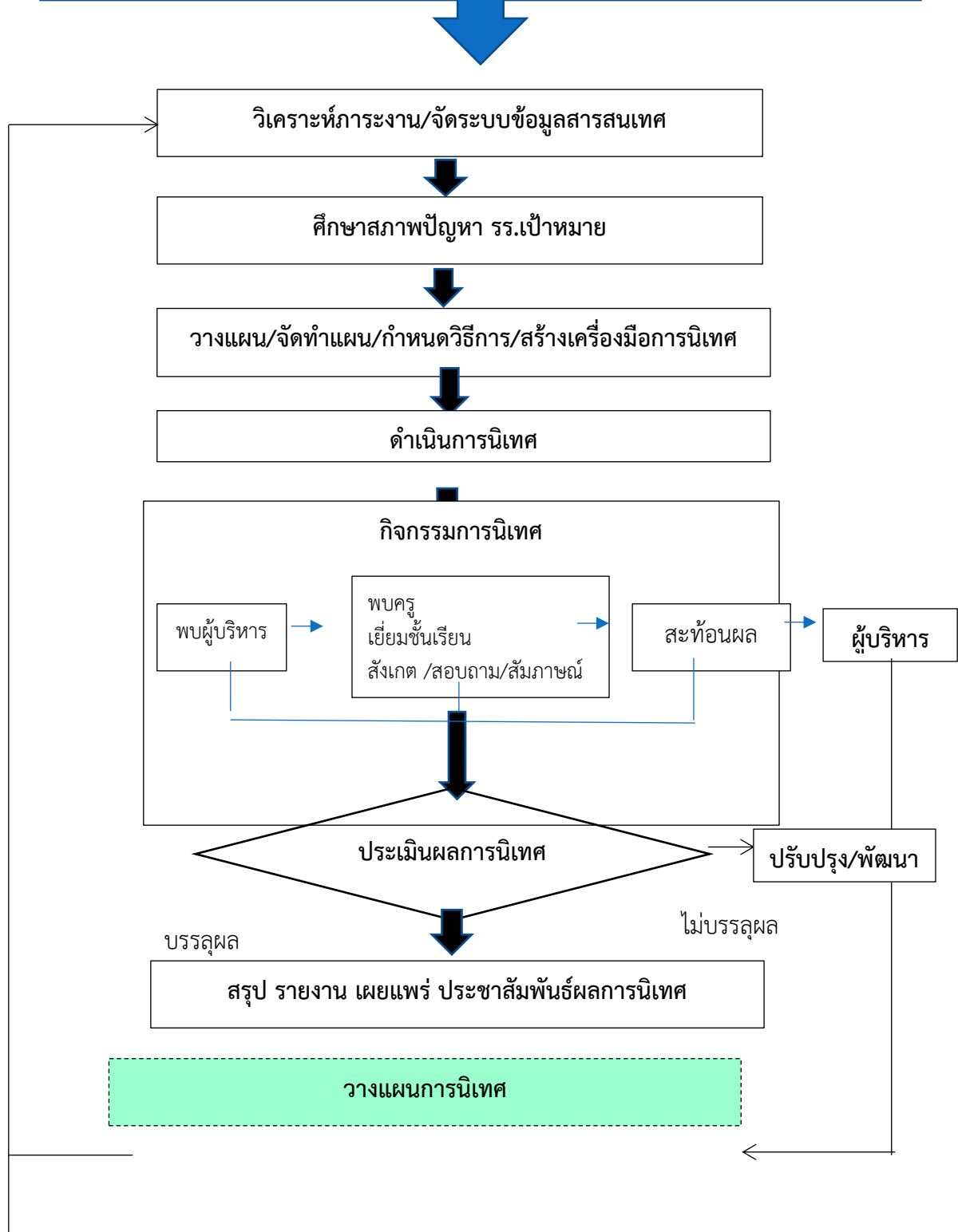

กระบวนการทำงานในขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow Chart)

(ด้านเอกสารและการโต้ตอบเอกสารตามคู่มือการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์)

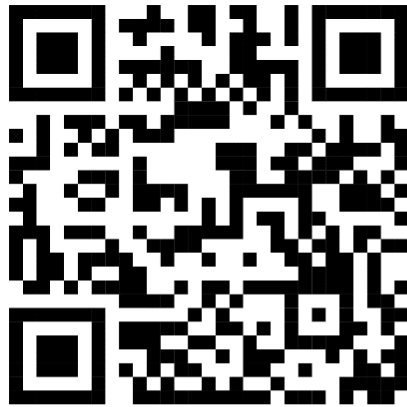

กระบวนการขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศ (Flow Chart)

เอกสารอ้างอิง

๑. คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
๒. คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓.
๓. คำสั่งที่ 156 /๒๕๖6 คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓.
ปีการศึกษา ๒๕๖๕.

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

